Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Ottende Afdeling)

31. maj 2018*

»Præjudiciel forelæggelse – lufttransport – forordning (EF) nr. 261/2004 – artikel 3, stk. 1 – anvendelsesområde – begrebet »direkte tilsluttede flyforbindelser« – flyafgang fra en lufthavn, der er beliggende på en medlemsstats område, med flyforbindelse til en lufthavn, der er beliggende på et tredjelands område, når det endelige bestemmelsessted er en anden lufthavn i dette tredjeland«

I sag C-537/17,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Landgericht Berlin (den regionale ret i første instans i Berlin, Tyskland) ved afgørelse af 5. september 2017, indgået til Domstolen den 12. september 2017, i sagen

Claudia Wegener

mod

Royal Air Maroc SA,

har

DOMSTOLEN (Ottende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, J. Malenovský (refererende dommer), og dommerne D. Šváby og M. Vilaras,

generaladvokat: H. Saugmandsgaard Øe,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Claudia Wegener ved Rechtsanwältin F. Puschkarski,

– Royal Air Maroc SA ved Rechtsanwalt D. Ahrens,

– den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,

– Europa-Kommissionen ved K. Simonsson og K.-P. Wojcik, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 3, stk. 1, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EUT 2004, L 46, s. 1).

2 Denne anmodning er indgivet i forbindelse med en sag mellem Claudia Wegener og Royal Air Maroc SA vedrørende kompensation for lang forsinkelse af en flyafgang.

Retsforskrifter

3 Artikel 2 i forordning nr. 261/2004 med overskriften »Definitioner« indeholder bl.a. følgende definition:

»h) »endeligt bestemmelsessted«: det bestemmelsessted, der er anført på den billet, der fremvises ved indcheckningsskranken, eller, ved direkte tilsluttede flyforbindelser, bestemmelsesstedet for den sidste flyvning; […]«

4 Forordningens artikel 3 med overskriften »Anvendelsesområde« bestemmer i stk. 1 følgende:

»Denne forordning gælder

a) for passagerer til en flyafgang fra en lufthavn, der er beliggende på en medlemsstats område, hvor traktaten finder anvendelse

b) for passagerer til en flyafgang fra en lufthavn, der er beliggende i et tredjeland, når bestemmelseslufthavnen er beliggende på en medlemsstats område, hvor traktaten finder anvendelse, og det transporterende luftfartsselskab for den pågældende flyvning er et EF-luftfartsselskab, medmindre vedkommende har modtaget modydelser eller kompensation og har fået bistand i det pågældende tredjeland.«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

5 Claudia Wegener indgik en aftale med Royal Air Maroc om lufttransport, der bestod i en samlet reservation, der omfattede en rejse fra Berlin (Tyskland) til Agadir (Marokko) med mellemlanding i Casablanca (Marokko) og flyskift.

6 Efter at Claudia Wegener havde modtaget bekræftelse af reservationen, og efter hendes indcheckning i lufthavnen i Berlin til hele turen, steg hun om bord på Royal Air Marocs fly til Casablanca, der lettede med forsinkelse. Ved ankomsten i Casablanca præsenterede hun sig ved afgangsskranken for flyet til Agadir, men Royal Air Maroc tillod hende ikke at gå om bord og meddelte hende, at hendes plads var blevet givet til en anden passager. Claudia Wegener kunne sluttelig gå om bord på et andet af Royal Air Marocs fly og ankom til Agadir med fire timers forsinkelse i forhold til den oprindelige tidsplan.

7 Claudia Wegener ansøgte derefter om kompensation for denne forsinkelse. Royal Air Maroc afslog imidlertid ansøgningen, idet Claudia Wegener ikke kunne rejse krav om kompensation i henhold til forordning nr. 261/2004.

8 På denne baggrund har Landgericht Berlin (den regionale ret i første instans i Berlin, Tyskland) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er der tale om en flyafgang som omhandlet i artikel 3, stk. 1, litra a), i [forordning nr. 261/2004], når et luftfartsselskabs transporthandling omfatter planlagte afbrydelser (mellemlandinger) uden for [Den Europæiske Unions] område med et flyskift?«

Om det præjudicielle spørgsmål

9 Med hensyn til det af den forelæggende ret forelagte spørgsmål bemærkes, at forordning nr. 261/2004 i henhold til dennes artikel 3, stk. 1, litra a), finder anvendelse på passagerer til en flyafgang fra en lufthavn, der er beliggende på en medlemsstats område.

10 Dernæst fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at den i hovedsagen omhandlede passagertransport, således som anført i nærværende doms præmis 5, blev foretaget i henhold til en samlet reservation.

11 Når dette element tages i betragtning, skal det lægges til grund, at den forelæggende ret med sit spørgsmål i det væsentlige ønsker oplyst, om artikel 3, stk. 1, litra a), i forordning nr. 261/2004 skal fortolkes således, at denne forordning finder anvendelse på en passagertransport, der foretages i henhold til en samlet reservation, og som mellem afrejsen fra en lufthavn, der er beliggende på en medlemsstats område, og ankomsten i en lufthavn, der er beliggende på et tredjelands område, omfatter en planlagt mellemlanding uden for Unionen med flyskift.

12 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at den transport, der er omhandlet i nærværende doms præmis 5, er sammensat af to flyafgange, der henholdsvis forbinder Berlin med Casablanca og Casablanca med Agadir.

13 Dernæst har den første af disse flyafgange haft afgang fra en lufthavn, der er beliggende på en medlemsstats område, mens den anden havde afgang og ankomst i lufthavne, der er beliggende på et tredjelands område.

14 Endelig er det ved ankomsten af den anden af disse flyforbindelser, at der i forhold til sagsøgeren i hovedsagen blev konstateret en forsinkelse på fire timer.

15 Under disse omstændigheder bemærkes, at såfremt en flyforbindelse som den anden flyforbindelse, der i sin helhed foregik uden for Unionen, skal anses for at være en separat transporthandling, henhører den ikke under forordning nr. 261/2004. Såfremt en transport som den, der er omhandlet i hovedsagen, derimod anses for at være en helhed, hvor afrejsestedet befinder sig i en medlemsstat, skal denne forordning finde anvendelse.

16 Domstolen har i denne forbindelse allerede fastslået, at uigenkaldeligt mistet tid, som udgør den gene, der udløser retten til kompensation som fastsat i forordning nr. 261/2004, konkretiseres ved passagerens ankomst til det endelige bestemmelsessted (dom af 26.2.2013, Folkerts, C-11/11, EU:C:2013:106, præmis 32 og 33).

17 Begrebet »endeligt bestemmelsessted« er defineret i denne forordnings artikel 2, litra h), som det bestemmelsessted, der er anført på den billet, der fremvises ved indcheckningsskranken, eller, ved direkte tilsluttede flyforbindelser, bestemmelsesstedet for den pågældende passagers sidste flyvning (dom af 26.2.2013, Folkerts, C-11/11, EU:C:2013:106, præmis 34 og 35).

18 Det følger af udtrykket »sidste flyvning«, at begrebet »direkte tilsluttede flyforbindelser« med henblik på passagerers ret til kompensation som fastsat i forordning nr. 261/2004 skal forstås som en henvisning til to eller flere flyvninger, der udgør en helhed, ligesom de direkte tilsluttede flyforbindelser, der var omhandlet i den sag, der gav anledning til dom af 26. februar 2013, Folkerts (C-11/11, EU:C:2013:106, præmis 17 og 18).

19 Dette er tilfældet, når to eller flere flyvninger har været genstand for en samlet reservation, hvilket var tilfældet i den sag, der gav anledning til dom af 26. februar 2013, Folkerts (C-11/11, EU:C:2013:106, præmis 16).

20 Følgelig skal en transporthandling som den, der er omhandlet i hovedsagen, anses for at være en direkte tilsluttet flyforbindelse ligesom den, der var omhandlet i den sag, der gav anledning til dom af 26. februar 2013, Folkerts (C-11/11, EU:C:2013:106, præmis 35 og 38).

21 Den forelæggende ret har ganske rigtigt anført, hvilket fremgår af ordlyden af spørgsmålet, at den anden af de to i hovedsagen omhandlede flyafgange blev udført af et andet fly end det, der blev anvendt i forbindelse med den første flyafgang.

22 Der er imidlertid ingen bestemmelse i forordning nr. 261/2004, der betinger kvalificeringen af direkte tilsluttet flyforbindelse af den omstændighed, at alle de flyafgange, den er sammensat af, foretages med det samme fly.

23 Det følger heraf, at flyskift i forbindelse med direkte tilsluttede flyforbindelser ikke har nogen indflydelse på denne kvalificering.

24 En transport som den i hovedsagen omhandlede skal derfor anses for i sin helhed at udgøre en direkte tilsluttet flyforbindelse. Den henhører dermed under artikel 3, stk. 1, litra a), i forordning nr. 261/2004.

25 Henset til de ovenstående bemærkninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 3, stk. 1, litra a), i forordning nr. 261/2004 skal fortolkes således, at denne forordning finder anvendelse på en passagertransport, der foretages i henhold til en samlet reservation, og som mellem afrejsen fra en lufthavn, der er beliggende på en medlemsstats område, og ankomsten i en lufthavn, der er beliggende på et tredjelands område, omfatter en planlagt mellemlanding uden for Unionen med et flyskift.

Sagsomkostninger

26 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Ottende Afdeling) for ret:

Artikel 3, stk. 1, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 skal fortolkes således, at denne forordning finder anvendelse på en passagertransport, der foretages i henhold til en samlet reservation, og som mellem afrejsen fra en lufthavn, der er beliggende på en medlemsstats område, og ankomsten i en lufthavn, der er beliggende på et tredjelands område, omfatter en planlagt mellemlanding uden for Unionen med et flyskift.

Underskrifter